

BEANTWOORDING (TECHNISCHE) VRAGEN PROGRAMMABEGROTING 2019

Nr.	VRAGEN	REACTIE
	Programmabegroting 2019	
1	<p><u>Nieuw beleid (PvdA)</u> Graag meer informatie over de achterliggende gedachten van het nieuw beleid. Concreet: Meer onderbouwing bij afweging en budget voor civiele kunstwerken?</p>	<p>In de Integrale Beheer Visie voor de openbare ruimte is aangegeven dat er voor alle onderdelen van de openbare ruimte beleid- en beheerplannen opgesteld dienen te worden. Ook uw gemeenteraad heeft hierom gevraagd, mede om de benodigde budgetten vast te kunnen stellen. Eén van de laatste onderdelen waar dit voor gedaan dient te worden, is de civieltechnische kunstwerken. Vanuit de provincie Overijssel is in de toetsingsbrief begroting 2017 specifiek genoemd dat de gemeente in 2017 een beheerplan civieltechnische kunstwerken gaat opstellen en de provincie informeert via de producten in de P&C-cyclus. Om tot het beleid voor de civieltechnische kunstwerken te komen is een volledige inventarisatie en inspectie uitgevoerd van alle bruggen en duikers en deze gegevens zijn verwerkt in het beheersysteem Obsurv. Op basis hiervan is de beleidsnotitie civieltechnische kunstwerken gemeente Hof van Twente opgesteld met als doel inzicht te geven in de samenhang tussen de kwaliteit en financiën voor het beheren van de civieltechnische kunstwerken in de gemeente Hof van Twente. De beleidsnotitie civieltechnische kunstwerken zal ter vaststelling worden aangeboden aan uw raad.</p> <p>Op dit moment is er sprake van achterstallig onderhoud op civieltechnische kunstwerken. Bij het onvoldoende onderhouden en/of het niet tijdig vervangen van de civieltechnische kunstwerken kunnen er forse risico's ontstaan. Naast schade of zelfs bezwijken van civieltechnische kunstwerken is (ernstig) letsel mogelijk. De weg-/kunstwerkbeheerder binnen de gemeente Hof van Twente is verantwoordelijk om het areaal veilig te houden.</p>
2	<p><u>Reggehof (D66)</u> Met betrekking tot de budgetten voor de Reggehof graag een verheldering, toelichting plan.</p>	<p>Met de Reggehof zijn we nog in gesprek over het plan, waarbij we in gezamenlijkheid willen werken aan een toekomstbestendig plan voor de Reggehof en de muziekschool. Voor de korte termijn is een incidentele bijdrage van twee keer € 72.500 nodig om de bedrijfsvoering te kunnen laten doorlopen. De hogere bijdrage voor het MJOP is gebaseerd op het nieuwe meerjarenonderhoudsplan.</p>
3	<p><u>Jobcoaches (D66)</u> Hoe kan het zijn dat er in 2020 structureel meer geld gaat naar de Jobcoaches?</p>	<p>Het gaat hier niet om meer geld voor de jobcoaches maar om de huidige incidentele dekking, structureel te maken voor de toekomst. Vanaf 2016 is er o.a. door de SEV extra impuls gegeven aan begeleiding van cliënten naar werk en participatie o.a. door inzet van werkcoaches. Dit</p>

		heeft geresulteerd in flink meer matches naar (betaald) werk. Een paar jaar op rij is er incidenteel geld vrijgemaakt voor de inzet van extra werkcoaches. Deze coaches werken dus al geruime tijd bij de Hof . In deze begroting wordt de dekking voor deze formatie deels vanaf 2019 en deels vanaf 2020 structureel geregeld.
4	<u>Taakstelling programma 5 (PvdA, GB, CDA)</u> Een toelichting op hoe invulling te geven aan de taakstelling van programma 5?	De precieze invulling van deze taakstelling is nog niet duidelijk. De periode tot 1 juni 2019 zal gebruikt worden om hier invulling aan te geven. Duidelijk is wel dat het een ingewikkelde opgave is die vraagt om pijnlijke keuzes.
5	<u>De Mors (SP)</u> Wat gebeurt er (budgettair) bij heroverweging van de investering in sportpark de Mors?	<p>De opgenomen investering bedraagt, inclusief openbare ruimte, € 2,77 miljoen. De jaarlijkse kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de exploitatie Voor het eerste jaar is deze € 156.884. Daarnaast is er een eenmalige vergoeding voor opstal opgenomen van € 220.000.</p> <p>De kosten zijn gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve. Voor de investering is een afschrijvingsreserve gevormd waarmee gedurende de gehele looptijd de jaarlijkse kapitaallasten zijn afgedekt.</p> <p>Bij een heroverweging van de investering worden de middelen weer teruggestort in de algemene reserve. In totaal € 2,99 miljoen.</p> <p>In de exploitatie vervallen de kapitaallasten en de jaarlijkse dekking van de afschrijvingsreserve . Deze zijn aan elkaar gelijk waardoor dit geen budgettair effect heeft in de exploitatie.</p> <p><i>Hierbij dient wel een kanttekening geplaatst te worden. Sporthal De Reiger zal in de toekomst (mogelijk) niet meer aan de gestelde eisen voldoen. Welke kosten hiermee dan gemoeid zijn is nog niet bekend en in deze uitleg ook geen rekening mee gehouden.</i></p>
6	<u>Toeristenbelasting (PvdA, CDA)</u> A: Doen we met toeristenbelasting aan benchmarking? Is er een vergelijking met omliggende gemeenten te maken? B: Wat levert 1 % verhoging toeristenbelasting op?	<p>6a: Voor de toeristenbelasting is er geen vergelijking gemaakt met omliggende gemeenten. Er is dus geen benchmarking uitgevoerd. Mocht dit gewenst zijn, dan kan dit zeker komend jaar uitgevoerd worden.</p> <p>6b: Op 10 oktober 2018 is de verordening toeristenbelasting 2019 vastgesteld door uw raad. Hierbij is geen tariefsverhoging doorgevoerd voor belastingjaar 2019. De ondernemers zijn inmiddels op de hoogte gebracht dat de tarieven gelijk zullen blijven met die van belastingjaar 2018.</p> <p>Ondernemers in de toeristische sector willen, zoals gebruikelijk, graag uiterlijk in september bericht hebben over een eventuele verhoging van de tarieven voor het komende jaar. Zo hebben ze voldoende tijd om een en ander aan te passen voor hun bedrijfsvoering. Hierdoor is het noodzakelijk de verordening toeristenbelasting eerder in het jaar vast te stellen of de oorspronkelijke verordening ongewijzigd te laten zodat deze ook voor het komende jaar zal gelden.</p> <p>Het was een weloverwogen keuze van het college om de ondernemers in de toeristische sector te ontzien van een verhoging van de tarieven toeristenbelasting.</p> <p>Gezien het bovenstaande is een verhoging van de tarieven toeristenbelasting voor belastingjaar 2019 niet aan de orde.</p> <p>Voor de volledigheid willen we de mogelijkheden geven voor een</p>

eventuele verhoging van de opbrengst toeristenbelasting met ingang van het belastingjaar 2020.

Met ondernemers in de toeristische sector is indertijd afgesproken dat de tarieven toeristenbelasting niet eerder worden verhoogd dan wanneer het omslagpunt van € 0,05 wordt gehaald. Het tarief toeristenbelasting voor hotels, pensions en bed en breakfast is nu €1,50 per persoon per overnachting. Voor overige accommodaties wordt € 1,05 gerekend. Dit betekent dat de tarieven pas kunnen worden verhoogd wanneer het omslagpunt van respectievelijk € 1,55 en € 1,10 wordt bereikt.

Indien de tarieven toeristenbelasting met € 0,05 zouden stijgen dan kan gerekend worden dat er een opbrengststijging van € 18.622,50 (4,27%) zal worden behaald.

Zie hieronder de berekening.

Overzicht zonder tariefsverhoging	Prognose aantallen overnachtingen 2020	Tarief	Prognose inkomsten 2020
Aantal standplaatsen	1140	€ 120,75	€ 137.655,00
Overnachtingen hoog	101100	€ 1,50	€ 151.650,00
Overnachtingen laag	140250	€ 1,05	€ 147.262,50
			€ 436.567,50

Overzicht met € 0,05 tariefsverhoging	Prognose aantallen overnachtingen 2020	Tarief	Prognose inkomsten 2020
Aantal standplaatsen	1140	€ 126,50	€ 144.210,00
Overnachtingen hoog	101100	€ 1,55	€ 156.705,00
Overnachtingen laag	140250	€ 1,10	€ 154.275,00
			€ 455.190,00

Opbrengst door tariefsverhoging	€	18.622,50
Percentage		4,27%

Naast het bovenstaande kan de raad ervoor kunnen kiezen om de afspraak met de ondernemers, met betrekking tot het omslagpunt van € 0,05, die in het verleden is gemaakt te beëindigen. Tenslotte is digitaal betalen met de PIN tegenwoordig heel gewoon. Een tarief met een afgerond bedrag naar € 0,05 is daarom minder van belang in het betalingsverkeer dan voorheen het geval was. Dit dient dan wel aan de ondernemers kenbaar te worden gemaakt. De tarieven zouden dan ook met € 0,01 kunnen worden verhoogd. Dat zou een meeropbrengst leveren van € 3.724,50 (0,85%). Zie hieronder voor de berekening.

		Prognose aantallen overnachtingen Overzicht met € 0,05 tariefsverhoging 2020									
		Tarief		Prognose inkomsten 2020							
		Aantal standplaatsen	1140	€ 121,90	€ 138.966,00						
		Overnachtingen hoog	101100	€ 1,51	€ 152.661,00						
		Overnachtingen laag	140250	€ 1,06	€ 148.665,00						
					€ 440.292,00						
		<table border="1"> <tr> <td>Opbrengst door tariefsverhoging</td> <td>€</td> <td>3.724,50</td> </tr> <tr> <td>Percentage</td> <td></td> <td>0,85%</td> </tr> </table>				Opbrengst door tariefsverhoging	€	3.724,50	Percentage		0,85%
Opbrengst door tariefsverhoging	€	3.724,50									
Percentage		0,85%									
7	<u>Reserve majeure projecten (SP)</u> Toelichting op negatief saldo reserve majeure projecten?	In de begroting is opgenomen dat in 2018 de afschrijvingsreserve voor IKC Delden wordt gevormd ten behoeve van dekking van de al geraamde kapitaallasten. Met name hierdoor ontstaat nu een tijdelijk negatief saldo eind 2018 van de reserve majeure projecten. In 2019 wordt dit gelijk weer aangevuld door de verlaging van de Verkeersvisie (Spoorpark) ad € 1 miljoen en de al langer opgenomen verwachte vrijval reserve/aflossing lening Enexis.									
8	<u>Resultaatbestemming (PvdA)</u> Toelichting op wat de resultaatbestemming per programma is	Per programma is aangegeven wat de mutatie in de reserves is in relatie tot de lasten en baten in het betreffende programma. In de (cijfermatige) bijlagen zijn uitgebreide specificaties ter verdieping opgenomen. - Bijlage 4: Het totaal aan mutaties in de reserves per programma. - Bijlage 6: Incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma. - Bijlage 7: Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma.									
9	<u>Risico</u> Bij de inventarisatie van risico's staat bij de kans G%. Waar staat de G voor?	Per dossier is het risico beoordeeld. Daarbij wordt de netto omvang van het risico geschat. Dit wordt gedaan door de kans, dat een risico zich ook daadwerkelijk gaat voordoen, te vermenigvuldigen met het gevolg van het risico. Bij het schatten van deze kans worden 3 categorieën gehanteerd, namelijk 25%, 50% en 75%. In enkele gevallen is de omvang bepaald doordat verschillende percentages zijn gebruikt bij de onderdelen die tezamen het beschreven risico vormen. In de tabel is dit in de kolom kans aangegeven met G%.									
10	<u>Jeugdzorg (CDA) blz. 7.</u> De verantwoordelijkheid voor jeugdzorg vaagt om hogere bijdragen. Hoe hoog zijn deze?	Het extra budget dat nodig is, is via de beraps opgenomen in de begroting. Omdat het open einde regelingen betreft, is aan de voorkant niet beter dan nu te voorspellen hoe veel extra budget er benodigd is.									

11	<p><u>Verkeersvisie Spoorpak (CDA) blz. 8.</u> Bij het dekkingsplan staat: Versoberen uitvoering plan Verkeersvisie Spoorpark (verlaging met € 1 miljoen). Dit bedrag wordt niet meer toegelicht in paragraaf 4.3. Wat wordt bedoeld met versoberen en wat zijn de consequenties voor de leefomgeving van burgers in Goor?</p>	<p>Nieuwe inzichten over de verkeersstructuur in Goor leiden ertoe dat er anders gekeken wordt naar nut en noodzaak van het opwaarderen van de Van Kollaan. Ook doen zich een aantal ruimtelijke ontwikkelingen voor die maken dat we met minder budget uitkunnen. Hierbij blijven we aandacht houden voor de leefomgeving.</p>
12	<p><u>Reserves (CDA) blz. 10</u> Uitleg mist met de reserve van asbest die nu ingezet worden voor plattelandontwikkeling en sev. Kunt u dit toelichten?</p>	<p>Het voorstel is om een deel van de reserve asbest in te zetten voor plattelandontwikkeling en de sociaal economische visie omdat er veel raakvlakken zitten in de projecten die hieruit gefinancierd worden, denk bijvoorbeeld aan de integrale erfbenadering waarbij niet alleen naar asbest wordt gekeken maar naar de brede vraagstukken die zich bij agrariërs voordoen en waar ook aspecten van duurzaamheid worden meegenomen.</p>
13	<p><u>Integrale veiligheidszorg (CDA) blz. 24</u> Er wordt eenmalig een bedrag uitgetrokken voor projectondersteuning van de burgemeester ten behoeve van haar taken in het kader van Integrale Veiligheidszorg. Om welke taken gaat het hier? Waarom voor slechts 1 jaar?</p>	<p>Dit budget wordt vrijgemaakt om een extra impuls te geven om het uitvoeren van het ondermijningsbeeld dat in 2018 is opgeleverd. Omdat het een nieuwe manier van kijken naar ondermijning betreft, willen we eerst een jaar ervaring opdoen zodat we kunnen zien of de extra inspanning ook daadwerkelijk effect heeft.</p>
14	<p><u>Demografische druk (CDA) blz. 34.</u> Is het mogelijk om de demografische druk te koppelen aan de woningmarktontwikkeling? Bijvoorbeeld een tabel met voorraad, behoefte en uit- en instroom verwachtingen.</p>	<p>In de in 2016 vastgestelde woonvisie zijn deze cijfers opgenomen. Deze krijgen een doorvertaling in het woningbouwprogramma. Dit programma is een dynamische lijst en deze wordt regelmatig bijgewerkt. De laatste versie is die van 2018-2026.</p>
15	<p><u>Hofpas (CDA) blz. 36.</u> Hoe werkt de beveiliging en wie voert het beheer hierop uit in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)?</p>	<p>Al het werk rondom de Hofpas is ondergebracht bij de stichting de Hofpas. Deze stichting voert alle werkzaamheden uit, waaronder het zorgdragen voor de beveiliging en het houden aan de regels uit de AVG.</p>
16	<p><u>Gevefonds (CDA) blz.36.</u> Wat is het doel van een "gevefonds" ? En van waaruit wordt dit fonds gevoed?</p>	<p>Het gevefonds is een stimuleringsregeling voor winkeliers om hun gevel op te knappen zodat het straatbeeld aantrekkelijker wordt. Het fonds wordt deels gevoed door een Provinciale subsidie en deels door budget uit de SEV.</p>
17	<p><u>Routekaart (CDA) blz. 38.</u> De Routekaart bestaat sinds 2015 en het doel is</p>	<p>In het overzicht van waarstaatjegemeente is te vinden hoeveel hernieuwbare energie er in de gemeente wordt opgewekt. In 2016 was dat 8%.</p>

	om per 2035 energieneutraal te zijn. We zijn nu 3 jaar verder. Wat is er inmiddels van het doel gerealiseerd?	Onlangs heeft uw raad ongeveer 35 ha zonnepark goedgekeurd. Ook de biovergister is in werking getreden. Daarmee kunnen ruim 10.000 huishoudens van energie voorzien worden. Door dit soort besluiten zijn we op de goede weg, maar duidelijk is ook dat we er nog lang niet zijn. Daarnaast gaat het niet alleen om het meten van cijfers, ook projecten als Hofpower leveren een enorme bijdrage aan de duurzaamheidsopgave. Zoals Einstein al zei: "Not everything that counts, can be counted, and not everything that can be counted counts".
18	<u>Duurzaamheid (CDA) blz. 38</u> Het projectplan Gas erop! is nog niet bekend bij de Raad. Wanneer wordt de raad hierover geïnformeerd? Heeft dat plan nog gevolgen voor de begroting?	De eerste stap van het plan is het maken van een warmtekansenkaart. Als we dat in beeld hebben, komen we met een plan van aanpak richting uw raad. De verwachting is dat dat gebeurt in het eerste kwartaal van 2019. De werkzaamheden die in 2019 gebeuren kunnen vanuit bestaande budgetten. In dat plan zal ook een begroting worden opgenomen voor de komende jaren. Indien dit voor de komende jaren extra budgetten vraagt nemen we dat als een verzoek nieuw beleid mee in de begroting 2020.
19	<u>Hernieuwbare energie (CDA) blz. 39.</u> Hoe moeten we in het licht van het bovenstaande, de indicator voor hernieuwbare energie interpreteren?	Zoals bij vraag 17 reeds opgemerkt: We zijn op de goede weg, maar er moet ook nog veel gebeuren.
20	<u>Indicator duurzaamheid (CDA) blz. 39.</u> Voorstel indicator : Is het mogelijk het aantal / percentage woningen zonder gas (aansluiting) te meten als indicator?	Daar waar wij zicht hebben op deze cijfers, wellicht in samenwerking met Cogas, kunnen we het aantal , dat geen gebruik meer maken van aardgas in beeld brengen. Indien gewenst kan dit als een extra indicator worden opgenomen in de programmabegroting 2020.
21	<u>Afval (CDA) blz. 44</u> Waarom wordt er nog gesproken over 'afval' in plaats van reststoffenbeheer?	We gebruiken de term 'afval' omdat deze goed is ingeburgerd, iedereen weet dan waar het over gaat. Een andere terminologie is mogelijk, maar het is nog onduidelijk wat dan de beste term is. Ook 'secundaire grondstoffen beheer' zou kunnen passen. Overigens is nog niet al het afval ook daadwerkelijk een reststof. Dit is wel het streven voor de toekomst.
22	<u>Speelvoorziening (CDA) blz. 53.</u> Onherstelbare speelvoorzieningen worden verwijderd en niet vervangen. Wat is de verwachte besparing in EUR voor de komende (3) jaren?	Het gaat hier niet om een financiële bezuiniging, maar een technische/fysieke maatregel om dat er geen geld beschikbaar is voor vervanging/aanschaf van speelvoorzieningen. Er worden dus speelvoorzieningen verwijderd waar niets voor terug komt. Geen besparing dus, omdat er al geen budget voor is.
23	<u>Afval (CDA) blz. 56</u> Klopt het dat de grafiek niet bij de gepresenteerde cijfers in de tekst past? In de tekst staat bij 2017: 89kg. In de Grafiek staat bij 2017: +/- 170kg. NB, Daarnaast is door extrapolatie naar 2030 de x-as ook niet goed leesbaar. Hier hoort een	De grafiek geeft de prognose weer volgens het CBS. Die is gebaseerd op cijfers tot en met 2016. Een scheurlijntje in de x-as is voor de helderheid beter. De grafiek geeft de waarden weer zoals in de tabel van de beleidsindicator staat. Voor de helderheid was het beter geweest om de grafiek daar te plaatsen.

	“scheurlijntje” of streep met het streefdoel van 50kg.	
24	<u>Afval (CDA) blz. 57</u> Hoe staat het met verwerken van gedumpte drugsafval in de gemeente? Valt dit onder de aanpak zwerfafval? En gaat dit (dure) opruimen ten koste van het budget op dit domein?	Het opruimen en verwerken van drugsafval komt niet ten laste van de aanpak zwerfafval. Het is ook geen zwerfafval maar (illegale) dump. In de afgelopen jaren was het mogelijk om voor de kosten voor het verwijderen van dit soort afval een subsidie te ontvangen van de provincie Overijssel. De verwachting is dat dit voor 2018 ook weer het geval is, maar dat wordt pas eind dit jaar of begin volgend jaar bekend. Als dat niet het geval is, komt het ten laste van het budget op dit domein (algemene middelen).
25	<u>Maatschappelijke ondersteuning (CDA) blz. 65</u> Hoe ziet de ‘impuls’ aan het contractmanagement, toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid besteding eruit? Hoe is de situatie tot heden dan? Wat gaat dit kosten in effort en geld?	<p>Nu wij zelfstandig een aanbesteding hebben gedaan, samen met de gemeente Almelo, voor een groot deel van de Jeugdwet en Wmo 2015, moeten wij ook het contractmanagement en het toezicht zelfstandig gaan vormgeven.</p> <p>Tot op heden hebben we het contractmanagement vormgegeven in combinatie met het OZJT, deels lokaal en deels regionaal. We zullen onderdeel uit blijven maken van het regionale contractmanagement voor wat betreft die onderdelen die we gezamenlijk met de regio hebben ingekocht (met name verblijf en maatregelenhulp). Voor alle andere onderdelen zullen we het contractmanagement en –beheer zelf vormgeven. Overigens zal ook regionaal een impuls worden gegeven aan het contractmanagement, dus ook van die zijde wordt (extra) inspanning gevraagd</p> <p>Wat geldt voor contractmanagement, geldt ook voor toezicht. Ook dit moeten we zelf gaan vorm geven. Tot op heden is toezicht zowel regionaal als lokaal een ondergeschoven kindje geweest. In de eerste jaren is alle effort gestoken in de transitie. Nu wordt steeds duidelijker dat het noodzakelijk is om te investeren in toezicht. Enerzijds om de kwaliteit van de geleverde zorg te bewaken, anderzijds om de rechtmatigheid te bewaken. Dat dit noodzakelijk is, blijkt wel uit de regelmatig terugkerende berichten in de diverse media. Ook toezicht zal lokaal vormgegeven moeten worden omdat we andere contracten en contractpartners hebben dan de regio. Lokaal hebben we vanaf 2019 zo’n 160 aanbieders op dit gebied.</p>
26	<u>Jeugdzorg (CDA) blz. 67</u> Zijn de uitgaven Jeugdzorg in aantallen cliënten of in bedrag per cliënt? En hoeveel dan? In de beleidsindicatoren (5.5) is dit (nog) niet zichtbaar namelijk.	<p>De beleidsindicatoren zijn indicatoren als % van alle jeugdigen (31 t/m 34, 37 en 38), de indicatoren 35 en 36 geeft het aantal per 1000 jeugdigen weer, indicator 39 is het % van alle jeugdigen van 12-23 jaar. De getallen in dit tabelletje zijn in ieder geval geen bedragen.</p> <p>De andere tabel die bij Programma 5 opgenomen is, is een weergave van de totaalbedragen in Programma 5. Voor jeugdhulp gaat dit om de totaalbedragen van alle cliënten bij elkaar opgeteld.</p>
27	<u>Bijstandsuitkering (CDA) blz. 71</u> Indicator 28 Personen met een bijstandsuitkering blijft, ondanks de economische hoogconjunctuur stijgen in de Hof (2015: 18,7, 2016: 20,1 en 2017: 21,3) , daar waar in Nederland deze indicator daalt in 2017 (van 41,3 naar 41,1) . Wat zijn de verklaringen hiervoor?	<p>Het is goed om er van bewust te zijn dat de gegevens van het CBS slaan op de periode tot halverwege 2017. En dat ook uit de Twentse arbeidsmarktmonitor blijkt dat de daling van bijstand in de regio later doorzet dan in landelijke cijfers.</p> <p>Kijken we naar de tussenliggende periode, dus van halverwege 2017 tot halverwege 2018 dan neemt ook in Hof van Twente het aantal personen met een bijstandsuitkering af. Zo is het aantal personen in de bijstand gedaald van 539 personen in juli 2017 naar 525 in juli 2018. Het aantal matches neemt ook toe, en ook het aantal mensen dat uitstroomt naar regulier werk. Een deel daarvan is overigens gedeeltelijke uitstroom, dus niet genoeg om uit de uitkering te komen.</p>

	<p>Zijn er beleidsvoornemens om hierop (bij) te sturen?</p>	<p>Al met al laten de cijfers wel een lichtere daling zien dan onze ambitie is. Een sluitende verklaring hebben we hier niet voor. Meten we het af naar het landelijk gemiddelde dan heeft maar 21 op de 1000 personen een bijstandsuitkering, in tegenstelling tot de 41 personen landelijk. Dalingsinzet is ook afhankelijk van grootte van gemeente, minder bijstand maar ook minder snel opgelost. Duidelijk is wel dat het aandeel ouderen in ons bestand naar verhouding groter is dan het landelijke beeld en ook groter dan dat van de grotere steden. Het is voor ouderen in de bijstand lastiger om weer aan het werk te komen. We zien ook dat het aandeel van personen met een langere uitkeringsduur toeneemt. En hoe langer in de bijstand, hoe moeilijker om eruit te komen.</p> <p>Onze beleidsvoornemen is om door te gaan op de ingeslagen weg: in te zetten op persoonlijke begeleiding om de participatie en arbeidsdeelname van onze bijstandsgerechtigden te vergroten; bijvoorbeeld ten aanzien van statushouders. Daarnaast willen we meer gaan inzetten op scholing en gezondheidsbevordering van juist ook de moeilijker groep in ons bestand om zo de afstand tot werk en maatschappij te verkleinen.</p>
28	<p><u>Overhead. (CDA) blz. 76</u> De beleidsindicator daalt in 2019 naar 11,6% (van 13,0 in '18). Wat is de verklaring dat de lasten hiervoor dalen (zie tabel pag. 77)? Wat zijn voorbeelden van de baten bij Overhead (EUR 518 in '19) Wat is de reden dat hier geen vergelijking met Nederland is gemaakt?</p>	<p>Kosten: De, naar aanleiding van de 1^e en 2^e berap 2018, bijgestelde overheadkosten bedragen ruim €1,4 mln. Meer dan in de programmabegroting 2018 aanvankelijk was beraamd. Dit zijn grotendeels incidentele verhogingen die met name betrekking hebben op de personele sfeer. Hieronder volgen de grootste incidentele verhogingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I&A (Onder andere ICT & digitalisering): € 700.000 - VTH (Inhuur VTH programma): € 240.000 - Diverse inhuur & loonkosten: € 480.000 <p>De verlaging van de overhead (los van de incidentele verhoging) in 2019 ten opzichte van 2018 bedraagt ongeveer 6 ton. Ook dit zit in de personele sfeer (zowel inhuur als loonkosten).</p> <p>Opbrengsten: Dit betreft voornamelijk huuropbrengsten van gemeentelijke gebouwen (o.a. gemeentewerven) en vergoedingen voor gedetacheerd personeel.</p> <p>De reden dat er geen vergelijk wordt gemaakt met Nederland is dat deze gegevens niet op www.waarstaatjegemeente.nl te vinden zijn.</p>
29	<p><u>Havengelden (CDA)</u> Uit de tabel op pagina 88 blijken de meeste belastingen redelijk kostendekkend te zijn (>80%). De Havengelden vallen hierbij uit de toon met 22,41%. Uit welk budget wordt het restant van de kosten hiervoor gedekt? Wat is de reden dat er zo'n lage</p>	<p>In 2014 hebben de aan het Twentekanaal gelegen gemeenten (Lochem, Hof van Twente, Hengelo, Enschede en Almelo) besloten een gezamenlijk havenbedrijf op te richten. Het "Gemeenschappelijk Havenbeheer Twente (GHT)". Destijds is afgesproken de tarieven voor alle havens aan het Twentekanaal te harmoniseren en op hetzelfde niveau te brengen. Een groot deel van de kosten heeft betrekking op kapitaallasten die samenhangen met de reconstructie van de haven in Markelo in 2015. Het gedeelte van de kosten waar geen opbrengsten tegenover staan wordt gedekt uit de algemene middelen.</p>

	dekkingspercentage is voor deze post?	
30	<u>Informatieveiligheid (CDA) blz. 115.</u> verantwoording. Op welke wijze en wanneer wordt verantwoording afgelegd over Baseline informatiebeveiliging Overheid?	In 2019 leggen wij nog verantwoording af over de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Dit zal waarschijnlijk in 2020 veranderen. In dat jaar gaan wij verantwoording afleggen over de BIO. De wijze en wanneer er verantwoording wordt afgelegd gaat hetzelfde als hoe wij nu verantwoording afleggen, echter is dan alleen het normenkader veranderd. Belangrijke data zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Invullen en aanleveren zelfevaluatie vragenlijst (juli - december 2018). • Opstellen en uploaden Collegeverklaring informatiebeveiliging en Assurance rapport (vóór 01-05-2019). • Opstellen en uploaden rapportage BAG en BGT (vóór 01-05-2019). Voor de BRO geldt 2018 als een proefjaar. • Het College van B&W legt verantwoording af over informatieveiligheid aan de gemeenteraad (vóór 15-07-2019).
31	<u>Cogas (CDA) blz. 123</u> Welke invloed heeft het gasloos bouwen op de resultaten van Cogas en de uit te keren dividenden aan onze gemeente door Cogas?	Voor de komende jaren heeft het nog geen gevolgen voor het meerjarenperspectief. Het verwachte resultaat en dividenduitkering blijven vooralsnog gehandhaafd. De exploitatie van het gasnetwerk is een onderdeel van het resultaat. De exploitatie van het kabelnetwerk bepaald ook voor een groot deel het resultaat. In de wetgeving wordt de gasaansluitplicht vervangen door een warmterecht. Cogas zal hierop anticiperen. Cogas vervult een faciliterende rol in de energietransitie en CO2 reductie. Van belang daarbij is onder andere om in te kunnen spelen op alternatieven voor aardgas (aardgasloos betekent nog niet gasloos). De huidige investeringen op dit gebied zijn gericht op het grootverbruikssegment voor biomassa en voor biogas binnen het kleinverbruik segment.
32	<u>Aansprakelijkheid Eternit (SP)</u> Heb vraag hoe het zit met evt. schade verhalen op Eternit Waren eerder schriftelijke vragen, met als antwoord' de gemeente advocaat gaat kijken naar de haalbaarheid' Dat was 7 maanden geleden	De advocaat van de gemeente heeft opdracht gekregen te onderzoeken of Eternit aansprakelijk gesteld kan worden. Wij verwachten de resultaten van het onderzoek nog dit jaar in een raadsbrief aan u te kunnen aanbieden.
		Aanvullende vragen
33	<u>Doesgoor (D66)</u> Wat is in de begroting opgenomen voor t Doesgoor voor de komende jaren? En voor vergelijkbare initiatieven, zoals RoodZwart Delden?	Voor Doesgoor is structureel € 70.000,-- opgenomen in de begroting. Voor vergelijkbare initiatieven is nog geen structureel bedrag opgenomen. Nieuwe initiatieven kunnen eenmalig een beroep doen op de regeling 'Sociale Initiatieven'. Indien het initiatief structureel voorziet in de behoeften van inwoners en inwoners zelf meedoen aan de uitvoering van het initiatief, zal een bedrag hiervoor in de begroting moeten worden opgenomen.
34	<u>Openbare verlichting (D66)</u> Bijlage 8: reserve onderhoud openbare verlichting: 384.072. Lijkt aardig bedrag. Desondanks	Er wordt niet bezuinigd op het vervangen van verlichting maar we leveren een stukje van de openstaande reserve in als dekkingsmaatregel. Wij denken dat dat verantwoord is.

	wordt voorgesteld te bezuinigen op het vervangen van verlichting. Waarom?	
35	<u>Reserve (D66)</u> Reserve dekapitaliseren uren wegen 563.960,- Wat is dit voor een reserve? (m.a.w wat betekent "dekapitaliseren uren wegen"?)	Dit is een bestemmingsreserve. Het bestedingsdoel is volgens onze nota Reserves en voorzieningen 2017: Sinds 2017 worden geen uren eigen personeel meer op kapitaalkredieten geschreven. Dat betekent dat deze uren in eens ten laste van de exploitatie komen in niet meer worden afgeschreven. Bij 1 ^e Berap 2016 is een reserve van € 750.000 gevormd voor opvang van het budgettaire nadeel. Na ongeveer 15 jaar zijn de kapitaallasten over de tot 2017 op kredieten geschreven uren uit de begroting verdwenen en eindigt de compensatie vanuit deze reserve. Na ongeveer 15 jaar zijn de kapitaallasten over de tot 2017 op kredieten geschreven uren uit de begroting verdwenen en eindigt de compensatie vanuit deze reserve.
36	<u>Fonds ESP (D66)</u> onttrekkingen in 2018 767.435,- Kan dit nader worden toegelicht?	Het genoemde budget is per 1 januari 2018 op begrotingsbasis nog beschikbaar voor uitvoering van de sociaal economische visie. Het wordt boekhoudkundig op voorhand geraamd als volledige onttrekking aan de reserve in 2018.
37	<u>Taakstelling APV (GB)</u> Waarom zou het schrappen van de taakstelling APV gepaard moeten gaan met minder inkomsten? En als we de taakstelling schrappen, kunnen we dan ook niet het aantal hiermee belaste FTE's reduceren?	In het verleden, begroting 2015, is een bezuinigingstaakstelling opgenomen vanuit de gedachte dat door verdere deregulering van de APV minder ambtelijke capaciteit benodigd is. De praktijk van de afgelopen jaren leert dat het nu niet reëel is om te bezuinigen op de ambtelijke capaciteit op dit taakveld.
38	<u>Belasting (GB)</u> Wat wordt bedoeld met de hogere kosten (of lagere inkomsten) van 80.000 euro aan belastingen in verband met structurele personeelsformatie?	In 2017 is besloten om de taken op het gebied van gemeentelijke belastingen binnen de eigen organisatie te blijven uitvoeren. Dit vormt een reden om de tijdelijke bezetting structureel te maken. Kortom: geen uitbreiding, maar bestendiging van formatie.
39	<u>Rentebesparing (GB)</u> Hoe goed onderbouwd is de veronderstelling dat nieuw aan te trekken leningen tot een rentebesparing van 75.000 euro? Op de korte termijn bestaat m.i. de verwachting dat de rente niet (significant) zal afnemen en op de lange(re) termijn wordt zelfs een (lichte) toename verwacht. Is het opnemen van een dergelijke post niet te optimistisch?	Op basis van de marktrente (relatief stabiel, licht stijgend) en de geplande investeringen (waarvan voor de IKC's grofweg € 10 miljoen omvatten) zijn de gehanteerde uitgangspunten voor nieuwe langlopende financiering nog eens kritisch bekeken. Een bijstelling van de rente voor nieuwe langlopende financiering naar gemiddeld 2,1% achten wij realistisch.
40	<u>Strategische risico (GB)</u> Bij de strategische risico's wordt aangegeven dat de kans 75% is dat taakstellingen niet worden gerealiseerd. Netto-omvang	De transformatie in de zorg en de koppeling met onze voorzieningen vragen om een programmatische aanpak. Hierbij vormt de bestaande financiële taakstelling (vanaf 2019 € 630.000 en daarna oplopend naar structureel bijna € 1 miljoen (programmabegroting 2018)) één van de uitgangspunten. Het macro-effect van alle transformatie-initiatieven die in voorbereiding of uitvoering zijn, is erop gericht dit doel te behalen. Volumeontwikkelingen, zoals in de afgelopen bestuursrapportages,

	<p>van het risico is 472.500 euro. Dit betreft (volgens ons voornamelijk) Sociaal Domein? Is het niet verstandiger dit niet als risico in te schatten, maar gewoon deze kosten in de begroting op te nemen? De aangegeven 75% indiceert toch dat het zeer realistisch is dat we (een deel van) deze kosten voor de kiezen krijgen.</p>	<p>hebben echter in praktijk hierop een negatieve invloed. Op basis daarvan is het risico verhoogd dat een deel van de taakstelling niet direct gerealiseerd kan worden.</p>
41	<p><u>Systeemfout (GB)</u> Hoe is uw visie onderbouwd dat het een systeemfout is en in ons geval de te korten fors stijgen?</p>	<p>Pagina 4 van de Programmabegroting “Hoe de decentralisatie van zorg de financiën van de gemeente uitholt” is meer een manifest om de uitgangspunten van de decentralisatie te herzien, en dat lokaal en nationaal te agenderen, dan een met exacte cijfers onderbouwde analyse van het probleem.</p> <p>“Vaak” is bij GGZ zorg dat meer dan de helft van het budget en indicaties geïndiceerd wordt door externe verwijzers, dus buiten de gemeente om.</p> <p>Wat betreft de compensatie van prijs- en volumeontwikkelingen: Tot 2020 stijgen de budgetten o.b.v. landelijk geregistreerde demografische cijfers en kosten. Per individuele gemeente kan dit heel fors afwijken. Het aantal jeugdigen dat zorg ontvangt stijgt bij ons (maar ook bij veel andere gemeenten) snel terwijl het aantal kinderen in de leeftijd tot 18 jaar gelijk blijft. Bovendien zijn de vanaf het begin gehanteerde aantallen discutabel. Vanaf 2020 geldt voor het aandeel sociaal domein in het Gemeentefonds de systematiek dat het stijgt en daalt met de rijksuitgaven. Wij kunnen ons niet voorstellen dat de snelle kostenstijging zoals wij die signaleren met deze systematiek gecompenseerd gaan worden.</p> <p>Overigens stellen wij niet dat er geen compensatie voor volume- en prijsstijgingen zijn, maar “niet of onvoldoende”.</p> <p>Het kan inderdaad zijn dat de zorgvolumes deels ook groeien doordat wij dichterbij de burger staan en de intentie hebben om preventief zorg willen verlenen.</p> <p>Een vervolg op ons manifest zou wat ons betreft moeten zijn een kostenonderzoek bij alle gemeenten, zodat het totaal tekort van alle gemeenten op uitvoering zorgtaken naar boven komt en duidelijk wordt dat er in totaliteit geld bij moet. Wat dit betreft onderschrijven wij de lijn van Divosa (https://www.divosa.nl/nieuws/gemeenten-geven-724-miljoen-meer-uit-aan-sociaal-domein-dan-begroot).</p>